

Ralph E. Grim: *Applied Clay Mineralogy*. McGraw-Hill Book Comp. New York, Toronto, London 1962. 422 s., 120 fig. 16 × 23,5 cm. 97 sh.

Leret var i lange tider et forvittringsprodukt, hvis sammensætning og natur man kun havde meget vage ideer om. Først i tiden omkring 1930, da man tog røntgenspektografien, den differentialtermiske metode og elektronmikroskopet til hjælp til undersøgelserne, fik man opklaret, at ler foruden ganske små partikler (mindre end 2 μ) af kvarts, kalkpat etc. også indeholdt visse særlige lermineraller, og at det var disse, der gav leret dets særlige egenskaber som plasticitet, ionbytningsevne etc.

I 1953 samlede Grim de da indhøstede refaringer i sin bog „Clay Mineralogy“, og den her foreliggende bog er nærmest et supplement til denne.

Lerets krystalstruktur er her behandlet ganske kort, men klart og let forståeligt. Hovedmassen af bogen omhandler de egenskaber hos leret, der gør det anvendeligt i teknikken som keramisk produkt, som jordart ved fundering og som rensmiddel i den kemiske industri.

Bogen er en fortrinlig håndbog for ingeniører og andre teknikere, men kun det første afsnit har nogen større interesse for geografer.

Kaj Hansen.

Jean Corbel: *Neiges et Glaciers*. Collection Armand Colin No. 361. Section de Géographie. Paris 1962. 224 s. Ill. 11 × 16,5 cm.

En lille let læst bog om sne, is og gletschere, og i modsætning til så mange geologisk prægede håndbøger om samme emne lægger bogen her særlig vægt på de geografiske synspunkter, ligesom der bringes talrige statistiske oversigter over klima og udbredelsesforhold m. v. Bogen er illustreret med 14–15 kort og diagrammer, men bringer ingen fotografier. Bogen bringer meget stof, og resultaterne fra det internationale geofysiske års undersøgelser er medtaget, ligesom de forskellige moderne teorier af Nye og Lliboutry er behandlet. Med sin stærkt sammentrængte form er det ikke til at undre, at der hist og her har indsneget sig enkelte fejl og misforståelser, og anmelderen er heller ikke i alle tilfælde enig med forfatteren i udtegningen af de skematiske kort, dette gælder i særlig grad nedbørskortet over den grønlandske indlandsis (fig. 5). Medens de rent glaciologiske afsnit i høj grad er compileriske, så er der, i afsnittet om snedækket og dets udbredelse, en del originalagttagelser af forfatteren.

Børge Fristrup.

Geology of the Arctic. Vol. I-II. Proceedings of the First International Symposium on Arctic Geology. Editor: Gilbert O. Raasch. University of Toronto Press 1961. 1196 s. + 34 bilag i mappe. 18 × 25 cm. \$ 25,50.

Første bind, der behandler den regionale geologi, indeholder 60 afhandlinger behandlende alle områder indenfor Arktis. Der findes her en lang række oversigtsartikler af fremragende kvalitet, og der er måske her særlig grund til at fremhæve oversigterne over de russiske områder samt resultaterne af de nye undersøgelser indenfor det arktiske oceans rammer. Andet bind rummer 43 afhandlinger om glaciologi, permafrost, klimatologi og geomorfologi m. v. Der er her referater af resultaterne fra de glaciologiske undersøgelser i forbindelse med det internationale geofysiske

år både fra Grønland, Lake Hazen projektet og T-3 m.v., ligesom også Ewing og Donn har en kort oversigt over deres teorier.

Bogen er vel redigeret og vil fremover for lang tid komme til at stå som „håndbogen“ indenfor sit emne, det er en referencebog, som ikke kan undværes.

Børge Fristrup.

Geological Map of the Arctic. Prepared by the First International Symposium on Arctic Geology 1960. Sponsored by The Alberta Society of Petroleum Geologists, Calgary. 40" × 45". § 4,50.

Kortet, der er tegnet i azimuthal equidistant polar projection, gengiver geologien af alle landområder nord for 60° nordl. br., desuden er indtegnet dybdekurver i havområderne, samt grænsen for udbredelsen af, hvad man betegner som permanent polaris. Dybdekurverne i selve polbassinet er meget detaillerede, og Lomonosov kæden fremtræder meget tydeligt. Kortets målestok er ca. 1:7.500.000.

De senere års undersøgelser indenfor det arktiske område har i højeste grad udvidet vort kendskab til denne regions geografiske og geologiske forhold; der er da også få hvide pletter tilbage på kortet, de vigtigste er det indre Baffin Land samt mindre lokale områder rundt om i Queen Elizabeth Archipelet og enkelte pletter i Mackenzie området. Udenfor disse områder fremtræder kortet med en rigdom af detaljer og rummer uhyre megen ny viden. Da der har været etableret et intensivt samarbejde med de forskellige landes geologiske organisationer, såvel udenfor som indenfor jerntæppet, er kortet ført up to date med hensyn til de nyeste iagttagelser.

Børge Fristrup.

George H. T. Kimble: Tropical Africa. Vol. I, Land and Livelihood. Vol. II, Society and Polity. The Twentieth Century Fund. New York 1960. 1123 s. Mange kort og illustrationer. Et udfoldeligt højdekort over det tropiske Afrika med statsgrænser. 16 × 24,5 cm. 15 §.

„The Twentieth Century Fund“ er et filantropisk fond, som udfører undersøgelser af og udbreder oplysninger om økonomiske og sociale problemer. Formålet med dette digre værk er at give den amerikanske offentlighed grundig og pålidelig oplysning om Afrika.

Bogen er redigeret og vel i hovedsagen ført i pennen af professor George H. T. Kimble, leder af det geografiske departement ved Indiana University. Men 46 amerikanske og engelske videnskabsmænd, mange med kendte navne (Glenn T. Trewartha, Frank Debenham, R.J. Harrison Church m.fl.), har hjulpet med at tilvejebringe stoffet.

Det tropiske Afrika regnes fra Sahara i nord til Angola's, Bechuanaland's og Syd-Rhodesia's sydgrænser. Man kan have sine tvivl om det hensigtsmæssige i at behandle et så uhyre areal, bestående af ca. 30 statsområder med forskelligt præg, under eet i tværgående kapitler. Det minder om visse englændere, der skriver bøger om „continental Europe“.

Man får imidlertid gennem bogen oplysning om mange forskellige ting i det tropiske Afrika: befolkningsfordeling, landbrug, skove, ernæringsforhold, handel, sygdomsbekæmpelse, kolonipolitik, nationalisme o.s.v. Bogen er skrevet i en jævn og klar, til tider meget levende stil. Måske er den dog vel meget præget af, at intet må gøres mere indviklet, end at den jævne amerikanske borger kan forstå det.

C. G. Feilberg.